

ΓΝΩΜΕΣ

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΔΕΡΜΕΝΤΖΟΓΛΟΥ

ΡΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΗΤΑ

Ο Σημίτης θέλει νέο κόμμα

Ο τέως πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης στη νέα πολιτική παρέμβαση που επιχειρεί με βιβλίο, μία εβδομάδα πριν από το συνέδριο του ΠΑΣΟΚ, λέει πολύ ανοικτά τις σκέψεις του για την αξιωματική αντιπολίτευση. Πιο καθαρά δεν γίνεται. Το ερώτημα είναι: Διαβάζει κανείς στη Ρηγίλλης; Μάλλον όχι. Στα επιλεγμένα αποσπάσματα του νέου του βιβλίου, που είδαν το φως της δημοσιότητας το Σαββατοκύριακο, παρατηρεί κανείς ότι ο τέως πρωθυπουργός και επαναφέρει στη συγχυρία απόψεις που διατύπωσε προ καιρού στο Μουσείο Μπενάκη («οι πολιτικές δυνάμεις έχουν παραιτηθεί από τον ενεργό ρόλο του διαμορφωτή των πολιτικών εξελίξεων»), αλλά και διατυπώνει νέες, πιο προχωρημένες. Αντιγράφω μερικά αποσπάσματα από το «Βήμα» και τα «Νέα»:

Από τον **ΜΑΝΩΛΗ ΚΟΤΤΑΚΗ**
Kottakis@
elef-typos.gr

«Οι πολυσυλλεκτικές τακτικές των κομμάτων μειώνουν στο ελάχιστο τον κίνδυνο μεγάλων και αιφνιδιαστικών μετατοπίσεων ψηφοφόρων(...) Συντελούν στο να διατηρούνται αναλλοίωτες οι παράμετροι της πολιτικής αναμέτρησης μεταξύ των κατεστημένων δυνάμεων, παρά τις οικονομικές και κοινωνικές μεταβολές. Οι

ίδιοι παίκτες συνεχίζουν μονίμως να παίζουν στο ίδιο γήπεδο. Νέοι παίκτες δεν μπορούν να εμφανισθούν και δεν δημιουργούνται νέα πεδία πολιτικού ανταγωνισμού».

Τι μας λέει εδώ ο τέως πρωθυπουργός; Μα κατ' αρχήν ότι η Ν.Δ. και το ΠΑΣΟΚ είναι «κατεστημένες δυνάμεις». Επειτα εκφράζει την απογοήτευσή του γιατί εκτός από το ΠΑΣΟΚ και τη Ν.Δ. «δεν μπορούν να εμφανισθούν νέοι παίκτες στο γήπεδο». Δηλαδή ο τέως πρωθυπουργός επιθυμεί να υπάρξει χώρος για ένα νέο κόμμα... Αυτό είναι το πρώτο κρατούμενο από την πολιτική του παρέμβαση.

Σε άλλο σημείο της ανάλυσής του για το πολιτικό σύστημα, ο κ. Σημίτης αναφέρεται στην «όλο και μεγαλύτερη ταύτιση των κομμάτων εξουσίας», καθώς «ο πολυσυλλεκτικός λόγος των κομμάτων και η προσπάθεια αποφυγής του πολιτικού κόστους δημιουργούν την εντύπωση μιας σύγκλισης».

Παρακάτω έχει πιο ενδιαφέρον: Μία εβδομάδα πριν από το προγραμματικό συνέδριο του ΠΑΣΟΚ, ο τέως πρωθυπουργός νιώθει την ανάγκη να υποστηρίξει ότι «τα αντίπαλα κόμματα διαφοροποιούνται μεταξύ τους κυρίως με αρνητικές αναφορές του ενός για το άλλο.

Καλούν τους ψηφοφόρους να καταψηφίσουν το άλλο κόμμα και όχι να υπερψηφίσουν συγκεκριμένη πολιτική». Μετάφραση; Το ΠΑΣΟΚ δεν έχει θέσεις.

Ο κ. Σημίτης με το συγκεκριμένο βιβλίο εμφανίζεται ωσάν να μιλά από καθέδρας ως κριτής του πολιτικού συστήματος και ως αμέτοχος τρίτος. Το δικαιούται; Σ' ένα βαθμό, ναι. Ο ίδιος ως πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ δεν λειτούργησε με την αρχή της πολυσυλλεκτικότητας. Η σύγκρουσή

του με του αγρότες (το '96), με τοπικούς αξιωματικούς που έχασαν τοπική εξουσία με τον Καποδίστρια (το '99), η σύγκρουση με την Εκκλησία για τις ταυτόπτες (2000) και με τα συνδικάτα για το ασφαλιστικό δείχνει ότι έκανε ρήξεις. Ασχέτως

αν το 2004 δεν πήγε στο ταμείο της κάλπης για να «εισπράξει». Αυτό όμως δεν αναιρεί τον πυρήνα της σκέψης του: Αμφισβητεί το ΠΑΣΟΚ του Γιώργου... και ζητεί να υπάρξει χώρος στο πολιτικό μας σύστημα για νέους παίκτες. Και το ερώτημα που προκύπτει και αφορά τόσο τον πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ Γιώργο Παπανδρέου όσο και τον μόλις επανακάμψαντα Κώστα Λαλιώτη είναι το εξής: Συμφωνούν με τις θέσεις αυτές του κ. Σημίτη;

«Οι ίδιοι παίκτες παίζουν μονίμως στο ίδιο γήπεδο. Νέοι παίκτες δεν μπορούν να εμφανισθούν»

Οι «αντιεξουσιαστές» ως... εξουσία

ΤΗΝ ΠΕΜΠΤΗ το βράδυ κάτοικοι των Εξαρχείων, καταστηματάρχες της πλατείας και σύλλογοι για την αναβάθμιση της περιοχής είχαν οργανώσει εκδήλωση για «να καθαρίσει η πλατεία από τα ναρκωτικά». Εκεί έκαναν την εμφάνισή τους ομάδες «αντιεξουσιαστών» που φέρονται να διενήργησαν επιχείρηση «σκούπα» (!) κατά συγκεκριμένων ατόμων, τα οποία θεώρησαν ύποπτα για τη

Από τον **ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟ**

διακίνηση ναρκωτικών, αλλά και έλεγχο ταυτοτήτων σε κάποιους άλλους. Αυτή η εξέλιξη μπορεί να σοκάρει, δεν πρέπει να αποτελεί όμως έκπληξη. Για λόγους που μπορεί να την ντροπιάζουν, δεν είναι όμως του παρόντος να αναλυθούν, η ελληνική Πολιτεία έχει πάψει εδώ και πολύ καιρό να ασκεί εξουσία στα Εξάρχεια. Και η κοινωνία δεν αντέχει το κενό εξουσίας. Το τι γίνεται σε μια τέτοια περίπτωση καθορίζουν οι συσχετισμοί ισχύος. Οι «αντιεξουσιαστές» είχαν το πάνω χέρι. Οι «πρεζάκηδες», έμποροι ή μη που βρέθηκαν κυνηγημένοι στα στενά, ήταν ο αδύνατος κρίκος.

Η ΠΛΑΤΕΙΑ καθάρισε - προσωρινά - από τα ναρκωτικά με μεθόδους που παραπέμπουν ευθέως στον «Ταξιτζή» του Σκορσέζε, στη φυσική κατάσταση του Χομπς, στο δίκαιο του ισχυροτέρου. Οπου υπάρχει κενό εξουσίας δεν ισχύει το κοινωνικό συμβόλαιο. Ο ισχυρός επιβάλλεται στους αδύναμους, σε εκείνους που δεν μπορούν να προβάλλουν αντίσταση, τρομοκρατώντας τους Κ και δεν αποδέχεται - γιατί δεν έχει κανένα λόγο να αποδεχθεί - τους αμυντικούς περιορισμούς που επιβάλλει στη θεσμική εξουσία το κοινωνικό συμβόλαιο, όπως π.χ. την αναγνώριση των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

ΚΑΙ ΚΑΤΙ ΑΛΛΟ δεν αναγνωρίζει το δίκαιο του ισχυροτέρου, ηθικές αναστολές. Δεν πρέπει λοιπόν να αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι οι αυτοαποκαλούμενοι «αντιεξουσιαστές», άνθρωποι που δηλώνουν σε κάθε ευκαιρία ότι αντιμάχονται την κρατική εξουσία και τους διεφθαρμένους εκφραστές της, έκαναν κατάχρηση ισχύος μόλις τους δόθηκε η ευκαιρία. Στη διαλεκτική της εξουσίας, σύμφωνα με τον Χέγκελ, ο υποταγμένος μπορεί να αναιρέσει την υποταγή του μόνο όταν γίνει ο ίδιος κύριος. Τη νύχτα της Πέμπτης οι «αντιεξουσιαστές» έγιναν οι άνομοι κύριοι των Εξαρχείων, διαψεύοντας στην πράξη τον ίδιο τον αυτοπροσδιορισμό τους και δείχνοντας ότι η άσκηση της εξουσίας αποτελεί τον ύστατο πειρασμό.